

‘Botbreuken? Dan is het vaak foute boel’

... Van hersenafwijking tot gebroken botten, forensisch kinderpatholoog Ann Maes van het Nederlands Forensisch Instituut speurt naar de doodsoorzaak van plotseling overleden kinderen.

... Soms gaat het om een misdrijf, soms om een ziekte.

► DEN HAAG

Ann Maes (57) heeft een schaars beroep. Ze is een van de twee forensisch kinderpathologen die werkzaam zijn bij het Nederlands Forensisch Instituut (NFI). Maes en haar collega zijn vrijwel de enigen in Nederland die opgeleid zijn in het onderzoeken van de doodsoorzaak van plotseling overleden kinderen, van tieners tot baby's. Soms gaat het om een misdrijf, in andere gevallen berust de doodsoorzaak op een ziekte of ongeval. In een jaar worden gemiddeld vijftig minderjarigen bij het NFI onderzocht. Vandaag begint in Den Haag de rechtszaak tegen een vrouw die ervan wordt verdacht vorig jaar september haar eigen dochtertje van tien jaar oud te hebben gewurgd. Over deze zaak mag Maes niets zeggen, ook omdat ze soms als getuige-deskundige wordt opgeroepen. Wel vertelt ze hoe zij en haar collega's bij het NFI te werk gaan.

Wat onderzoekt u precies?

‘Wij krijgen hier overleden kinderen van wie de politie vermoedt dat er

Ann Maes is een van de twee forensisch kinderpathologen in Nederland.

sprake is van niet-natuurlijk overlijden. Wij gaan heel specifiek op zoek naar de doodsoorzaak. Soms is dat makkelijk, soms blijft het onbekend.’

Hoe gaat u te werk?

‘Tijdens een schouw bekijk ik eerst het lichaam aan de buitenkant. Voorkant, achterkant, hoofd, handpalmen, vingers. De geslachtsorganen. Alles wordt ook door een fotograaf vastgelegd, om aan te kunnen tonen dat soms helemaal geen afwijkingen zichtbaar zijn. Daarna volgt de inwendige schouw.

Hier wordt naar de organen gekeken en neem ik monsters voor aanvullend onderzoek. Dan gaat het bijvoorbeeld om monsters genomen van het bloed en weefsel van organen, zoals longen, milt, hersenen.’

Regelmatig wordt door zo'n onderzoek ook mishandeling vastgesteld. Wanneer krijgt u een vermoeden?

‘Stel dat een overleden kind wordt aangetroffen met blauwe plekken. Of als de onderzoeker hersenbloedingen of bloedingen in de ogen constateert. Dan voel

STERFTE DOOR MISHANDELING

Ieder jaar onderzoekt het Nederlands Forensisch Instituut gemiddeld zo'n vijftig kinderen die onder verdachte omstandigheden komen te overlijden. Van 1996 tot 2009 waren dat in totaal 688 minderjarigen. Van deze groep werd bij twintig procent een natuurlijke doodsoorzaak geconstateerd. Maar bij bijna twee derde van de onderzochte overledenen was de doodsoorzaak niet-natuurlijk. In

ongeveer de helft van deze gevallen was er sprake van dood door mishandeling, van verstikking tot zware verwaarlozing. Dat komt overeen met jaarlijks gemiddeld vijftien sterfgevallen. Pasgeborenen tot tweejarigen vormen hierin een grote groep met bijna een derde van de overledenen. Bij vijftien procent van de onderzochte minderjarigen kon geen doodsoorzaak worden vastgesteld.

je de bui eigenlijk al hangen. Bij een minderjarige vindt ook altijd een radiologisch onderzoek plaats om het skelet te bekijken en botbreuken te herkennen. Als we die vinden, dat is vaak foute boel. Mensen overlijden niet aan een botbreuk, maar het is wel vaak een teken van kindermishandeling.’

Hoe gemakkelijk is een doodsoorzaak vast te stellen?

‘Soms is het evident, bijvoorbeeld als kinderen zijn geslagen of gewurgd. Dat zijn natuurlijk de extreme zaken. Soms is het direct duidelijk omdat er sprake is van een ernstige ziekte zoals longontsteking of hersenafwijkingen. Dan is er geen sprake van een misdrijf. Dat is heerlijk – het plaatje is rond, je hebt antwoorden. Heerlijk, omdat je ouders antwoord kan geven op de vraag waarom hun kind is overleden.’

Het ergste is als u geen antwoord kunt geven?

‘In een aantal gevallen valt geen doodsoorzaak te vinden, ook niet na uitvoerig onderzoek. Vreselijk. Mensen kunnen daardoor niet begrijpen waarom hun kind is gestorven. Dat hebben wij hier verschillende malen gehad. In principe communiceer ik niet met ouders, dat doet de politie. Maar als de rouwverwerking van de ouders heel heftig is, dan word ik soms gevraagd om met hen te praten. Dan merk je waar die ouders mee zitten en kan ik vertellen wat ik heb gevonden. En als ze tegen mij staan te schelden, en het lucht op, dan komt uiteindelijk de acceptatie. Ik vind het niet erg. Voor de ouders doe ik dat graag. Ze moeten uiting geven aan hun verdriet en de onmacht dat ze hun kind kwijt zijn. Dan is zoiets een kleine moeite.’ <